

Film For Real

*- att förebygga ungas psykiska och fysiska ohälsa
till följd av drogmissbruk*

PROJEKTPLAN

Pilot- utvecklings- och samverkansprojekt mellan
Landskrona, Simrishamn, Staffanstorp, Ystad,
Ungdomsmottagningar, FMN, UNF, Hassela Helpline & ECAD

2014-2016

Jag börja röka brass redan som 12 åring. Alla sa ju att det var fucking ofarligt å det fanns ju typ överallt va, på varenda jävla fest. Å morsan märkte inte skit när man kom hem påtänd som ett höghus! Annat var det ju när man blev full va, då blev det ju alltid ett jävla hallå hemma. Å sen... sen efter ett tag så räckte det ju inte längre med bara brass va, utan man börja prova andra grejor åsså.

Jag glömmmer det aldrig... min första sil av horse (=heroin), det var då jag mötte mitt livs största Kärlek! Jo, precis så var det! Det var det häftigaste jag upplevt i hela mitt fucking liv, en sån grym kick men ... det vara ju bara i nåra månader. Sen började jag kliva ner, steg för steg till Helvetet! Jag blåste hela min familj på alla deras stålar, sket i skolan, snodde, ljög för alla, å torska gång på gång.

Idag har jag inget liv...

Jensa, 21

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	s.4
Normer	s.5
Attityder	s.5
FÖRSTUDIE	s.6
SYFTE	s.8
MÅLGRUPPER	s.8
Primär målgrupp	s.8
Sekundära målgrupper	s.8
MÅL	s.8
Delmål	s.9
PROJEKTORGANISATIONEN	s.10
SAMARBETEN OCH NÄTVERK	s.12
<u>UNF – Ungdomens Nykterhetsförbund</u>	s.12
<u>FMN – Föräldraföreningen Mot Narkotika</u>	s.13
<u>ECAD – European Citizens Against Drugs</u>	s.13
Kommunerna som huvudmän för projektet	s.14
METOD	s.15
Metodens effekter på unga	s.15
Film For Real	s.16
Av unga, med unga, för unga – ”peer learning”	s.18
Expermental Learning – “learning by doing”	s.19
<u>De olika metodernas användningsområde</u>	s.20
Projektverktyg	s.20
UNGDOMSGRUPPER	s.21
Ungdomsteamet ”The Bridge”	s.21
FilmUngdomsnätverk	s.22
TIDSPLAN	s.23
Distribution	s.25

UTVÄRDERING OCH FRAMTID.....	s.26
FALLGROPAR.....	s.27
Metoden.....	s.28
REFERENSLISTA.....	s.29

INLEDNING

Det tilltagande missbruket av cannabis hos unga människor har de senaste tre, fyra åren fått pågå relativt ostört. Redan 2009 visade drogvaneundersökningar ett omfattande missbruk av cannabis och andra droger bland unga. Sedan dess har vi sett en ihållande trend mot ett ökat missbruk. Folkhälsoenkäten Barn och Unga i Skåne 2012 visar att var tjugonde elev i årskurs nio provat cannabis och var femte i årskurs två på gymnasiet. Skåne ligger över riksgenomsnittet i antal ungdomar som någon gång provat droger och har även mycket hög narkotikadödlighet, cirka 20 procent av rikets narkotikarelaterade dödsfall.

Cannabis är den drog som missbrukas mest i världen och allt kraftigare varianter av drogen utvecklas, THC-halten i cannabis har mångdubblats sedan 70-talet. Unga exponeras för en tillåtande attityd mot cannabis, både genom samhället och på nätet; i bloggar, i sociala medier, i film och inte minst inom kändisvärlden. Cannabis ses av många som en ”lätt drog” och en ”harmlös och ofarlig drog och i många avseenden bättre än alkohol”. Samtidigt kommer hela tiden nya forskningsrapporter som vittnar om cannabis skador på hjärnan på framför allt tonåringar.

80-90 procent av de som någon gång använt droger har använt cannabis. Tillsammans med de senaste årens ökning och den pågående diskussionen kring legalisering av cannabis i Köpenhamn är vi oroad över utvecklingen i regionen. Attityderna till droger hos unga såväl som vuxna spelar minst lika stor roll som tillgängligheten när vi pratar om orsaker till den ökande droganvändningen. Syftet med Småkommuner mot droger är; *att förändra ungdomars attityder och inställningar till droger så att de aktivt och av egen vilja bestämmer sig för att avstå från droger.*

Projektet är på tre år med start i januari 2014. Det kommer använda sig av metoden Film For Real som på en och samma gång är en primärpreventiv metod och ett kommunikationsformat baserat på ungdomsfilmer i dramaformat. Målet för Film For Real är att ungdomar, med stöd av vuxna, ska producera en informationsfilm om drogproblematiken för målgruppen ungdomar i varje kommun. Till sin hjälp kommer de att ha professionella filmteam och skådespelare. Men det är inte filmen som är det viktiga, utan resan dit. Genom hela filmproduktionsprocessen engageras unga på skolor i medverkande kommuner på ett helt nytt och innovativt sätt. Det är en process där målgruppen unga inhämtar relevant och uppdaterad kunskap om cannabis.

Småkommuner mot droger är ett pilotprojekt med avsikt att utveckla en metod som skolor kan använda sig av i arbetet med liknande frågor efter projektets slut. De fyra filmerna kommer dessutom att visas för samtliga föräldrar och elever på högstadiet och gymnasiet i de fyra kommunerna, det kommer att ordnas spridningskonferenser och en cannabiskonferens. Förstudien, projektplanen, metoden och filmerna kommer att spridas till andra kommuner i Sverige och i projektets nätverk.

Normer

Enligt Nationalencyklopedin är en norm det ”normala” eller godtagna beteendet i en social grupp. Det är en handlingsregel, ett påbud om hur man bör handla eller om hur något bör vara beskaffat eller organiserat (Nationalencyklopedin). Wester (2004) beskriver det som att normer är skrivna eller oskrivna regler som bidrar till att klargöra vilka beteenden som, i en given kontext, är tillåtna och bör uppmuntras samt vilka beteenden som inte är det och som därför bör förhindras. Dessa normer baserar sig på de värden som finns i samhället kring vad som är ett önskvärt beteende och inte i olika givna situationer. Normerna kommer sedan i sin tur att resultera i specifika handlingar och beteenden då människor handlar utefter dessa. Människor införlivar ofta de normer som existerar i deras sociala sammanhang utan en vidare reflektion, vilket kan resultera i att individer utför handlingar som de egentligen inte finner rätta. Vi tillägnar oss normer bland annat genom social och kulturell påverkan, samt att människor genom sitt deltagande i olika sociala och kulturella aktiviteter och sammanhang konstruerar normer tillsammans (Wester 2004). Normer är kontextbundna, de omvärderas och förändras med tid och rum, genom hela livet (Goode 1960).

Attityder

Enligt Nationalencyklopedin är en attityd en inställning eller ett förhållningssätt. Karlsson (2007) definierar det som att ”tankemässigt och känslomässigt placera människor, händelser och föremål någonstans på en värderingsskala”. Vårt tänkande delas in i tre komponenter; ett objekt, en värdering av objektet samt kunskap eller tro som stödjer den värderingen. Kunskaper eller de övertygelser som stödjer värderingen bidrar till att tänkandet, minnet och beteendet organiseras i enlighet med attityden. En sådan klassificering av informationsmängd blir för oss ett sätt att förenkla tillvaron eftersom det är näst intill omöjligt att ta emot och bearbeta alla sinnesintryck vi utsätts för. Det finns en rad faktorer som påverkar klassificeringen och således attityderna, exempelvis social inlärning – det vill säga påverkan av människor i individens omgivning så som föräldrar, kompisar eller idoler – eller exponeringseffekten – att individens attityd blir mer positivt inställd till något som denne exponeras för ofta.

Genom att ge fler unga och vuxna kunskap om droger, genom att fler vuxna uttalar sitt motstånd till droger och vi lyfter fram denna norm kommer projektet att förändra ungas attityder.

FÖRSTUDIE

Småkommuner mot droger är fyra skånska kommuners gemensamma kraftsamling mot framför allt cannabis och attitydförändringen bland unga. Initiativ till projektet togs redan sommaren 2012. En styrgrupp med representanter från kommunerna bildades för att starta upp ett gemensamt cannabisprojekt riktat mot unga, samt arbetade fram en strategi för genomförande. En projektledare anställdes för att göra en förstudie och ta fram en projektplan. Samtidigt pågick en förankring av projektet i de fyra kommunerna och nätverk byggdes upp. Detta arbete kommer att fortsätta under hösten 2013 inför en planerad projektstart i januari 2014. Arbetet med projektet under 2012 och 2013 är kommunernas gemensamma egeninsats.

Förstudien syftar till att sammanfatta tidigare erfarenheter kring preventionsarbete, att beskriva det aktuella läget kring ungdomsmissbruk både kvalitativt och kvantitativt, att belysa de ekonomiska konsekvenserna av ungdomsmissbruket, samt att klargöra effekterna av cannabis och de argument som används i den pågående legaliseringsdebatten. Förstudien är avgörande för utformningen av projektplanen, att rätt behov uppfylls med projektet och att tidigare forskning och erfarenheter tas tillvara.

Den dominerande normen som idag representeras av svenska staten säger klart och tydligt att det som klassas som narkotika är olämpligt att använda. CAN:s drogvaneundersökningar och egna attitydundersökningar vittnar dock om att normen och attityderna mot framför allt cannabis håller på att förändras. De fyra kommunerna – Landskrona, Simrishamn, Staffanstorps och Ystad – vittnar alla om samma utveckling när det gäller droger bland unga. Socialtjänstens motivationsarbete är svårare idag än tidigare på grund av de liberala strömningarna, antalet drogtestar och ungdomar som genomgår haschavvänjningsprogram har ökat markant, orosanmälningar till Socialtjänsten från skola, föräldrar, vänner och samhället blir allt fler och cannabisanvändningen kryper allt längre ner i åldrarna.

Ur ett missbruksperspektiv är cannabis den mest använda drogen i världen och den utgör debutpreparatet för den stora majoriteten som använder droger. Man kan lätt vilseledas av uppdelningen ”hard drugs” och ”soft drugs” där cannabis ansetts tillhöra den senare. Under de senaste årtiondena har allt mer forskning gjorts om den påverkan på hjärnan som cannabis har och de psykologiska, sociala och beteendemässiga följderna. Personer med kroniskt missbruk eller beroende av cannabis uppvisar försämrade funktioner på flera områden: verbalt, logisk-analytiskt, flexibilitet i tänkande, samt korttids-, arbets- och långtidsminne. De vanligaste negativa reaktionerna är ångest och panikkänslor där sömnsvårigheter, känsla att tappa kontroll, panikkänslor och rädsla för att dö kan vara utmärkande. Forskning tyder även på att koncentrationen av THC mångdubblats och det finns inte längre någon skillnad i THC-

halt mellan hasch och marijuana. Cannabisdrogens status "lätt" drog har omvärderats av forskare, något som ännu inte nått ut till befolkningen i stort.

Den omogna hjärnans utveckling tar skada när tonåringar röker cannabis. Identitetsutvecklingen utgör ett centralt moment i ungdomars psykologiska utveckling. Identitetsutvecklingen är i sin tur på ett avgörande sätt beroende av bland annat vissa aspekter av den kognitiva utvecklingen, som äventyras av långvarig rökning av cannabis. Särskilt tidig, hög konsumtion av cannabis orsakar en rad psykosociala och psykiatriska problem hos tonåringar. Mycket tyder på att skadebenägenheten är större ju tidigare debuten sker. Under tonåren växer nya hjärnceller till och andra tas bort, en del nervbanor blir starkare och andra försvinner. En forskningsstudie som pågått sedan början av 1970-talet på Nya Zeeland visar att personer som debuterar i användandet av cannabis innan de fyllt 18 år fått negativa effekter på IQ. Missbruk under tonårstiden gör med andra ord tonåringen sämre rustad att integreras i vuxenvärlden.

Om hjärnan vänjer sig vid en drog anpassar den sig efter drogen och hela utvecklingen av hjärnan blir på fel preferenser. Dessutom påverkar alla beroendeframkallande droger belöningssystemet i hjärnan, vilket ökar risken för att en drog förbereder för en annan. Risken för försämrad mental funktion, störning av de organiserade kognitiva funktionerna, ökad oreder i tankarna, självmordstankar, fler studieavbrott eller försämrade resultat i skolan, svårigheter med att behålla ett arbete, högre tendens att misslyckas i äktenskapet, psykotiska symtom och ett sämre socialt nätverk är alla faktorer som påverkar samhället både socialt och ekonomiskt. Man räknar med att 10% av de som använder cannabis senare får diagnosen beroende. Sedan tidigare finns även siffror på att 20% av de som provar cannabis fortsätter med sitt experimentella bruk, men idag har den siffran stigit till 45%.

Därför är tidig intervention viktig. Enligt den statistik som presenteras i förstudien har cirka 20 procent av ungdomarna i årskurs två på gymnasiet i de skånska kommunerna använt droger. 80-90 procent av de som använt droger har använt cannabis. När siffrorna kommer upp i den storleksordningen handlar det inte längre om udda grupper som använder droger, utan även "vanliga" ungdomar omfattas av beteendet. Eftersom debutåldern ligger på 17,5 år i Sverige för droger går det endast att spekulera i hur utbredd användningen av droger egentligen är.

Normer är en återkommande faktor i teoretiska modeller för preventivt arbete. Därför ligger de underliggande sociala normerna bland unga, som i sin tur påverkar konsumtionen, i fokus för projektets preventiva insats. Genom information på skolor och att på olika sätt arbeta med den folkliga opinionen håller vi normen om att inte använda narkotika vid liv som en motvikt i förhållande till mer narkotikaliberala budskap i samhället. Drogundervisningen i skolorna är viktig om Sverige i längden ska kunna behålla sin restriktiva drogpolitik med ett brett stöd i befolkningen. Vårt projekt är ett pilotprojekt, ett utvecklingsprojekt och ett samverkansprojekt med förhoppning om att bidra med nya erfarenheter och sätt för skolor att arbeta med unga och attityder till droger.

SYFTE

Syftet med projektet är; *att förändra ungdomars attityder och inställningar till droger så att de aktivt och av egen vilja bestämmer sig för att avstå från droger.*

MÅLGRUPPER

Primär målgrupp

- Högstadiееlever

Sekundära målgrupper

- Lärare och skolpersonal
- Föräldrar
- Gymnasieelever
- Fritidsgårdar – unga och personal

Sammanlagt har de fyra kommunerna cirka 120 000 invånare, 3580 av dem går idag på de högstadieskolor projektet vänder sig till. Under projektets tre år kommer lika många elever att börja högstadiet, vilket motsvarar totalt cirka 7000 elever. Genom projektets kampanj, anslag på skolorna och information till föräldrar uppskattar vi att nå cirka 25 000 personer med informationen att cannabis är skadligt för hjärnan och därmed uppnå en attitydförändring.

Eftersom Småkommuner mot droger är ett pilotprojekt och för att arbetet ska bli gripbart kommer inte alla högstadiееlever inkluderas i metoden Film For Real, utan riktar sig till vissa åldersgrupper. Metoden Film For Real kommer aktivt att vända sig till x elever på högstadiet i de fyra kommunerna.

Syfte, mål och delmål är skrivna utifrån vem metoden riktar sig till. Därutöver är vi övertygade om att projektet kommer att skapa svallvågor på många olika håll och ingen på varken högstadiet eller gymnasiet kommer att nekas göra research om cannabis och delta i tävlingarna.

MÅL

Det övergripande målet är; *att alla högstadiееlever i de fyra kommunerna ska ta del av information kring droger som de själva sökt upp eller får via jämnåriga och därigenom reflektera över sina attityder till droger så att de aktivt och av egen vilja bestämmer sig för att avstå från droger.*

Delmål

Projektets år 1 (jan 2014 – dec 2014)

- alla högstadieelever ska ta del av information om droger.
- filmmanustävling och filmrollstävling genomförs.
- 8 gymnasieelever från varje kommun ska få utbildning kring droger och argumentation, samt lansera projektet Film For Real på högstadieskolorna.
- föräldrar till varje berörd klass ska vid minst en föräldraträff få information om projektet samt nås av information via kampanjen.
- 1 skolkonferens i varje kommun ska ordnas där berörda lärare, skolpersonal, fritidsledare och rektorer får information om droger, argumentation och projektet.

Projektets år 2 (jan 2015 – dec 2015)

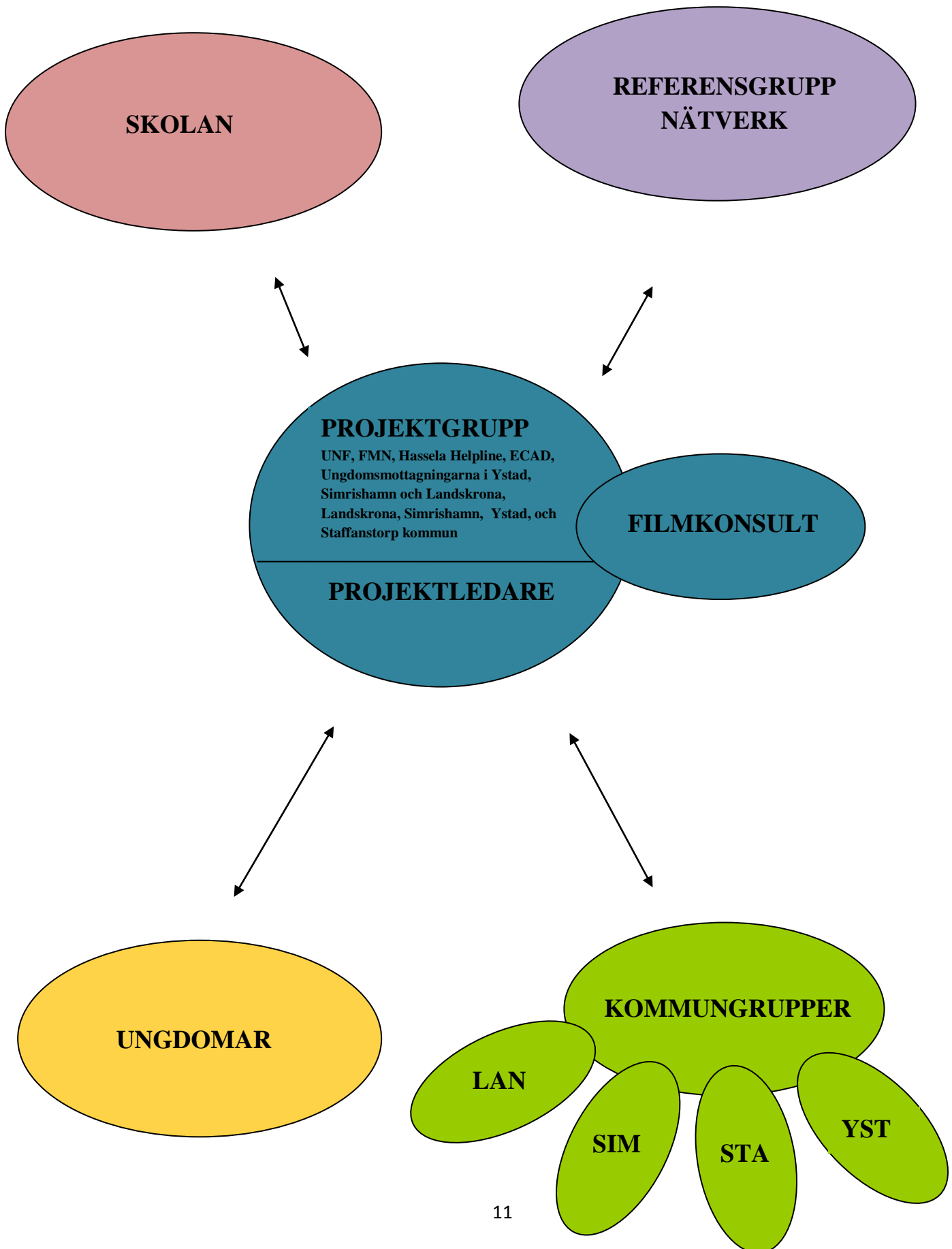
- alla högstadieelever ska ta del av information om droger.
- filmmusiktävling och filmteamstävling genomförs.
- filmerna ska visas samt öppna upp för diskussion i samtliga klasser på högstadiet, gymnasiet och på fritidsgårdar i de fyra kommunerna.
- 20 ungdomar ska få utbildning om droger, argumentation och kommunikation, samt utgöra ett FilmUngdomsnätverk som är med på filmvisningar.

Projektets år 3 (jan 2016 – dec 2016)

- minst en spridningskonferens ska ordnas i varje kommun.
- en cannabiskonferens ska genomföras med alla involverade i projektet.
- projektet och filmerna ska spridas till andra kommuner och organisationer i Sverige.
- alla föräldrar till ungdomar på högstadiet och gymnasiet ska få möjlighet att se filmerna, få information om cannabis och utrymme att diskutera.
- alla fyra filmerna ska textas på engelska och föras ut tillsammans med projektidén till samtliga medlemsstäder i ECAD.
- utvärdering och dokumentation av projektet.
- projektet utvecklar en metod som kommunerna själva och andra ska kunna använda sig av i framtida undervisning i skolan.

I detta pilot-, samverkans- och utvecklingsprojekt kommer stor vikt att läggas vid processutvärdering. Det innebär att projektgruppen håller nära kontakt med sina samarbetsparter och kontinuerligt utvärderar projektet för att styra det i rätt riktning.

PROJEKTORGANISATIONEN

Projektgruppen ska bestå av en person från varje organisation och kommun. Tillsammans med projektledaren och filmkonsulten styr de projektet. I varje kommun ska en grupp personer vara insatta och praktiskt arbeta med projektet på olika sätt. Inom organisationerna finns en annan struktur för hur arbetet med projektet ska utföras, fördelad på anställda, styrelse och aktiva medlemmar. Till projektet finns även en så kallad referensgrupp som i olika utsträckning kommer att vara behjälpliga med allt från nätverk och information till aktiva insatser i projektet.

SAMARBETEN OCH NÄTVERK

En rad organisationer och enskilda personer ingår i projektets referensgrupp, nätverk och samarbeten. Kontakt har etablerats med Länsstyrelsen, CAN, Region Skåne, Ungdomsmottagningar, Folkhälsoinstitutet, Socialstyrelsen, Cannabisnätverket, Tullverket, Polisen, Forskare, Rädda barnen och Rotary/Lions antidroggrupp i Ystad.

Under projektets gång kommer projektledaren och projektgruppen att använda sig av projektets nätverk och referensgrupp som en kunskaps- och erfarenhetsbank på olika sätt. European Cities Against Drugs (ECAD) med sina 250 medlemsstäder i Europa utgör ett av våra viktiga nätverk. Samarbeten kommer att utvecklas på olika sätt med organisationer och personer, och nätverket kommer att växa med projektet.

Under tiden projektet växt fram har ett samarbete med de ideella organisationerna Ungdomens Nykterhetsförbund, Föräldraföreningen Mot Narkotika och Hassela Helpline även blivit allt starkare. En förändring av attityder till droger bland unga är en gemensam problemanalys och det finns ett gemensamt intresse av att arbeta för drogfrihet och framför allt med våra unga.

UNF – Ungdomens Nykterhetsförbund, Skåne

UNF är Sveriges främsta ungdomsorganisation som arbetar för en helnykter livsstil. UNF kämpar för alla människors lika värde och rätt att vara med och bestämma. Det är en ideell, partipolitiskt obunden och religiöst neutral organisationen med vision om en demokratisk och solidarisk värld fri från droger.

UNF Skåne tillhör riksorganisationen UNF som i sin tur ingår i den familj som kallas IOGT-NTO-rörelsen. Inom distriktet finns ett antal föreningar med olika verksamhet, allt ifrån kontakt med politiker, skriva insändare och göra ölköpskontroller till att ordna kurser och ha

roligt tillsammans. Inom UNF finns en enorm kunskap kring droger och dess effekter både på den enskilda individen och ur ett demokratiskt perspektiv på samhället i stort.

Alkoholnormen är mycket stark i samhället. Det handlar oftast om ”när unga börjar dricka” och inte ”om de börjar dricka”. När ungdomarna fyller 18 talas det oftare om att de ska börja dricka om de inte redan gjort det, än att de lika gärna kan avstå. När det gäller narkotika finns inte samma norm uttalad från vuxenvärlden, men bland unga håller normerna på att förändras.

UNF Skåne kommer att bidra till projektet genom att synas och visa en alternativ väg till ett hälsosammare liv och stärka de ungdomar som vill ta ställning mot droger. Inom UNF finns redan över 7000 unga som tagit ställning och man behöver inte känna sig ensam i att bryta normer. UNF Skåne kommer att synas på de skolor som ingår i projektet och fånga upp alla som önskar leva drogfritt och vara aktiva inom organisationen, samt bidra med sin kunskap på utbildningar och konferenser.

FMN – Föräldraföreningen Mot Narkotika, Malmö

FMN Malmö är en anhörigförening för familjer med narkotikaproblem. Föreningen har funnits sedan 1970 och riksorganisationen sedan 1968.

FMN är en ideell, religiös- och partipolitiskt obunden organisation som i första hand riktar sig till föräldrar och anhöriga. Med samverkan som grund handlar deras verksamhet om att stärka föräldrar och anhöriga i det drogförebyggande arbetet, att stödja föräldrar och anhöriga till unga med missbruksproblem samt att motverka narkotika genom att utföra drogtester. Dessa tre åtgärder strävar alla efter FMN:s övergripande målsättning – att bekämpa missbruk och ge stöd och kraft till förbättring för alla som berörs av detta.

Genom sin erfarenhet av verksamhet med att stödja föräldrar och anhöriga till unga med missbruksproblem kommer FMN Malmö att stödja projektet. Dels i utbildningar av projektets unga, men framför allt i det informationsarbete som projektet kommer att driva mot föräldrar till högstadiel elever.

FMN Malmö driver både rådgivning för föräldrar och unga, och motivationssamtal för missbrukare. De har även utåtriktat informationsarbete där de ger vuxna en möjlighet att lära sig se tecken och symptom på droganvändning så att begynnande missbruk kan uppmärksammas och stoppas i ett tidigt skede. Redan idag anlitas FMN Malmö ofta av skola, socialförvaltning och andra instanser för att föreläsa och informera om narkotika och deras anhörigstödande verksamhet.

Hassela Helpline

Hassela Helpline arbetar för att alla ungdomar ska känna framtidstro, motivation och ha en positiv utveckling. Alla ungdomar ska få styrkan att stå emot mobbning, våld, kriminalitet och droger. Metoden de använder bygger på engagemang, relationsbyggande, solidaritet, och

vuxenförebilder. Hassela Helpline har vuxit ur Hasselarörelsen som sedan 1969 haft privilegiet att möta hundratals unga vuxna som har lyckats vända sina liv från ett utanförskap och missbruk till att bli en del av samhället.

Hassela Helpline driver en mångspråkig rådgivning som vänder sig till anhöriga som är oroliga för att en ung människa håller på att hamna i ett missbruk, kriminalitet eller utanförskap. Inom rådgivningen har vi också tagit fram ett självtest för cannabisbrukare. Testet har utvecklats i samarbete med Rådgivningsbyrån i narkotikafrågor i Lund.

Dessutom driver Hassela Helpline:

Hassela Movement - ett arbetsmarknadsprojekt finansierat av ESF, som hittills lett till att ett stort antal unga Malmöbor fått arbete och att barn- och ungdomscoach etablerats som ett nytt yrke på flera skolor.

Hassela Vänpunkt - verksamhet finansierad av Folkhälsoinstitutet, driver studiestöd och fritidsaktiviteter för och med ensamkommande flyktingungdomar i Malmö.

Utbildningar & Seminarier - förebyggande utbildningar till skolor, föreningar och fritidsverksamheter och seminarieverksamhet runt hela landet med två tydliga fokus: afghansk kultur (Hassela Vänpunkt) och cannabis (Hassela Helpline).

ECAD – European Cities Against Drugs

ECAD bildades 1994 på initiativ av Stockholms stad, som en reaktion mot de krafter som med staden Frankfurt i spetsen dragit igång en rörelse för legalisering av narkotika. En resolution antogs som grund för det fortsatta arbetet och som stöd för FN:s konventioner och resolutioner mot narkotikamissbruket. ECAD har idag 251 medlemsstäder i 30 länder i Europa. I Sverige har 37 kommuner undertecknat Stockholmsresolutionen och därmed blivit medlemmar i ECAD, däribland Landskrona, Staffanstorps och Ystad kommun.

ECAD:s plattform i sammanfattning:

- mot legalisering av narkotika
- för nya metoder i kampen mot narkotika
- för en utveckling av vården av missbrukare
- för en aktiv och offensiv förebyggande verksamhet
- för ett internationellt samarbete

Tanken bakom ECAD är att eftersom det är kommunerna som får bära en stor del av kostnaderna för de mänskliga lidanden som följer i spåren av drogmissbruket, har de all

anledning att tillsammans bilda opinion mot de krafter som vill liberalisera narkotikapolitiken. Det behövs allianser för att bredda och fördjupa intresset för och engagemanget kring drogfrågorna där ECAD vill få till stånd ett landsomfattande aktivt och folkligt förankrat motstånd mot narkotika. Därför är ECAD en naturlig samarbetspart till projektet i sin roll att understödja och uppmuntra arbete mot droger, i sitt arbete med metodutveckling kring förebyggande arbete, att sprida information och kunskap, och de har ett brett nätverk för spridning av projektet ut i Sverige och Europa.

Kommunerna som huvudmän för projektet

Småkommuner mot droger kommer att drivas av de fyra kommunerna i nära samarbete med UNF, FMN, ECAD, Hassela Helpline, Ungdomsmottagningar och en rad andra samarbetsparter. För att projektet ska uppnå sitt syfte och uppsatta mål är det en förutsättning att förankring på hög nivå i kommunerna och skolorna gjorts. Projektgruppen som tagit fram Småkommuner mot droger har bestått av personer från de fyra kommunerna, en projektledare och filmskaparen. Detta har varit en förutsättning för framtida genomslagskraft, för att förankra, testa idéer och se hur det tas emot av framför allt skolorna. Projektgruppen kommer att ha regelbundna möten med samverkansorganisationerna (framför allt UNF, FMN, Hassela Helpline, ECAD och Ungdomsmottagningarna) under projektets gång.

Förstudien identifierar vinsterna med att göra projektet i skolan. Det handlar framför allt om att möta ungdomarna där de är, att använda de resurser och strukturer för utbildning som finns och att satsa långsiktigt. Målet är dessutom att skapa en metod som organisationer och skolor kan använda sig av efter projektets slut. Redan befintliga personer såsom ANDT-samordnare, socialtjänst, fritidsledare och lärare ska engageras i projektet. Långsiktigheten ökar genom att den organisation och kunskap som byggs upp under projektets gång finns kvar efter projektets slut. Utvecklingen och anpassningen av metoden Film For Real under projektets tredje år, så att den ska kunna användas i framtida ANDT-undervisning, underlättas genom att projektet utförs i skolorna, samt blir lättare att implementera i skolans undervisning efter projektets slut. All kunskap och erfarenhet som byggts upp under projektet finns kvar bland skolpersonalen, och framtida unga förebilder mot droger finns i varje kommun.

Vi identifierar ett behov av att en projektledare anställs på heltid med syfte att hålla ihop dess olika delar, koordinera kommunerna och organisationernas arbete, samt vara en länk dem emellan. Filmkonsulten kommer att utföra det arbete som är kopplat till metoden Film For Real, det vill säga tävlingsmomenten, kontakt med professionella, utbilda unga och framför allt producera de fyra filmerna. Filmkonsulten ska medverka på projektgruppens möten. Dessutom kommer kommunerna att behöva ett skolkontaktombud för organiseringen och kommunikationen till/på/mellan skolorna samt stödja lärarna i deras arbete i klassrummet.

METOD

Det helt avgörande för att en satsning mot cannabis ska lyckas, är att mobilisera unga själva som viktigaste resurs till att påverka andra unga att välja bort cannabis. För att få unga att förstå att cannabis inte är en harmlös drog vill projektet tillämpa en ny preventiv metod, Film For Real. Den är på en och samma gång en primärpreventiv metod och ett kommunikationsformat baserat på ungdomsfilmer i dramaformat.

Metoden Film For Real har arbetats fram under en tioårsperiod genom praktiska erfarenheter av liknande projekt, men vilar även på en evidensbaserad grund i metoderna Peer learning och Experimental learning som finns beskrivna nedan. Liknande metoder som lett fram till projektets metod Film For Real har tillämpats och utvecklats med stora framgångar i målgruppen ungdomar i fyra riksungdomsprojekt i Sverige under perioden 2000-2012.

<u>År</u>	<u>Riksprojekt</u>	<u>Mål och tema</u>	<u>Beställare</u>
2000-2003	På Tiondelen	Motverka rattfylleri bland unga	Vägverket, MHF, NTF
2002-2006	Key West	Drogprevention	Folkhälsoinstitutet samt Staffanstorp, Trelleborg och Ystad kommun, i samarbete med FMN
2007-2010	Versus	Förebygga övervikt bland unga	Överviktigas riksförbund
2010-2012	ART	Förebygga våld & aggressivitet	UngdomsAlternativet

Metodens effekter på unga

I samtliga riksungdomsprojekt ovan producerades en informationsfilm i spelfilmsformat där de ungdomar som var skådespelare i filmerna också var de som reste runt i Sverige för att besöka skolor och fritidsgårdar, föreläste och initierade dialoger på klassrumsnivå med andra ungdomar om respektive projekttema enligt ovan. De unga skådespelarna hade först erhållit en kort kommunikationsutbildning i att kommunicera och starta primärpreventiva dialoger med andra unga. Dessa skolbesök enligt principen; *unga som en resurs för andra unga*, blev oerhört framgångsrika. De unga skådespelarna blev lyssnade på, startade upp engagerade och effektiva dialoger om respektive projekttema.

Key West projektet är ett av de riksungdomsprojekt där ett kommunikationsformat liknande Film For Real tillämpades för första gången i ett drogpreventivt sammanhang. Projektet blev en stor framgång med stora drogpreventiva effekter i avsedda målgrupper. Filmen som hette ”typ...Key West” blev den mest distribuerade filmen i Sverige, alla kategorier, åren 2004-2006. De unga skådespelarna i filmen genomförde cirka 2000 skolbesök runt om i Sverige under projektperioden 2002-2006 där de visat filmen och initierat dialog med andra ungdomar om drogproblematiken.

Film For Real

Metoden Film For Real har efter hand vidareutvecklats med hjälp av dessa tidigare erfarenheter och andra metoder, och omfattar i projektet Småkommuner mot droger mycket mer av primärpreventiva inslag än tidigare, både i kvantitativa och kvalitativa termer. I synnerhet avser det den egna researchen som elever gör om cannabis och droger som är ett villkor för att eleverna ska få delta i Film For Real.

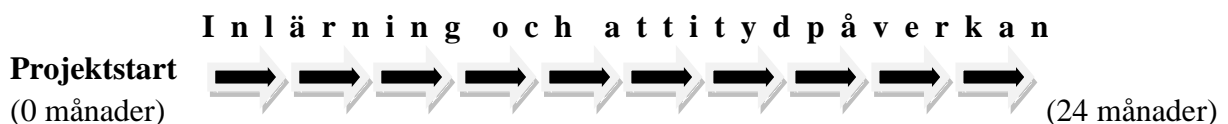
Nyckelord i ”Film For Real”;

- Unga som en resurs för andra unga
- Att lära utan att man inser att man lär sig!
- Innovativa attitydpåverkande faktorer

Nyckelverktygen är baserade på;

- Kommunikationsformatet Film For Real
- Spelfilm i kortformat
- Sociala medier och projektets hemsida
- Tävlingar
- Ungas researcharbete

I en traditionell informationskampanj förekommer i normalfallet ett inlärnings- och attitydpåverkanstillfälle på avsedd målgrupp. Med metoden Film For Real exponeras målgruppen istället vid minst tio olika tillfällen under projekttiden med inläring och attitydpåverkan.

I varje medverkande kommun ska en informationsfilm kring drogproblematiken produceras i spelfilmsformat av och för målgruppen unga. Genom hela produktionsprocessen engageras unga på skolor i medverkande kommuner. Fördelarna med den här metoden är inte bara att minst tio inlärnings- och attitydpåverkanstillfällen är bättre än ett, utan också att de är kvalitativa och utspridda över lång tid. Kunskaperna hålls vid liv och attityderna består.

I alla skolor i medverkande kommuner genomförs:

1. Filmmanustävling
2. Tävling i att producera filmmusik till filmen
3. Auditions till ungdomsroller i filmen
4. Auditions till att arbeta tillsammans med filmteamet under produktionen

Villkoret och kravet för att få vara med i Film For Real projektets alla tävlingsmoment är att alla ungdomar som vill delta själva måste söka upp och inhämta grundläggande fakta och relevanta kunskaper om droger samt redovisa dessa inför sin klass enligt den researchmetod som presenteras i lärarmanualen och elevernas researchmanual samt kommer att finnas på projektets hemsida.

1. Filmmanustävling

Alla som ingår i den primära målgruppen erbjuds att delta i en filmmanustävling där vinnande ungdomsfilmmanus i varje kommun blir en professionellt producerad spelfilm i kortformat om olika aspekter av drogproblematiken.

De filmmanus som lämnas in kommer att bedömas av en professionell filmjury – ett moment som genomförs i flera olika tävlingssteg och ett vinnande filmmanus utses. Vinnande manusförfattare från respektive filmmanustävling i de fyra kommunerna får slutföra sina filmmanus tillsammans med professionella filmmanusförfattare för att säkerställa att relevant kunskap om droger återfinns i vinnande filmmanus samt att filmmanuset går att förverkliga inom given budgetram.

2. Tävling i att producera filmmusik till filmen

Parallellt med filmmanustävlingen arrangeras en tävling i att producera filmmusik till de blivande filmerna. De förslag på filmmusik som lämnas in kommer att bedömas av professionell jury bestående av professionell musikproducent och filmregissör.

3. Auditions till ungdomsroller i filmen

För att upprätthålla inlärnings- och attitydpåverkande effekter om droger även under filmproduktionstiden introduceras ytterligare ett moment där unga får nya möjligheter att engagera sig i projektet genom att delta i auditions till ungdomsrollerna i filmerna. Auditions kommer att genomföras av filmregissören som även kommer att göra urvalet av unga till de större rollerna. Till varje film kommer även ett hundratal statister att behövas, vilket gör att många ungdomar kommer att involveras i produktionen.

4. Auditions till att arbeta tillsammans med filmteamet under produktionen

En film kommer att spelas in i varje medverkande kommun där ett antal ungdomar kommer att få arbeta tillsammans med det professionella filmteamet under produktionen. Det handlar om allt ifrån arbetet bakom kameran till att iordningställa inspelningsplatser och vara en hjälpare hand i teamet, så kallade ”runners”.

Vi tror på att bäst inläringseffekter uppnås när unga upplever att undervisningen är ”på riktigt”, och genom de två inlärningsmetoderna ”peer learning” och ”experimental learning” (se beskrivning av metoderna nedan). Då skapas den rätta motivationen, de lär av varandra, de lär av sina misstag och eleverna söker aktivt själv upp och tar till sig ny och relevant kunskap.

→ TV

Efter att fyra filmer producerats i de olika kommunerna kommer kontakt tas med UR/Kunskapskanalen (alternativt privat filmdistributör) med förslag till televiseringen av projektets drogförebyggande filmer. När filmerna visas i TV åstadkommer vi massiva informations- och inlärningseffekter samt attitydpåverkan som kommer att nå och attrahera många TV-tittare på riksnivå.

Av unga, med unga, för unga – ”peer learning”

Det engelska begreppet peer learning står för en pedagogisk modell och metod som lägger tonvikt på ett studentaktiverande arbetssätt. Peer learning definieras bland annat av David Boud m.fl. (1999) som ett ”tillägnande av kunskap och färdigheter genom aktivt hjälpande och stödjande mellan jämbördiga”. Keith Topping (2005) har en liknande definition som lyder ”att utnyttja undervisning och lärande strategier där studerande lär med och av varandra utan omedelbar intervention av lärare och handledare”.

Grundtanken med peer learning är att eleverna på ett såväl strukturerat som flexibelt sätt stimuleras till att utnyttja varandra som resurser för att utveckla kompetens inom såväl teoretisk som verksamhetsinriktad och praktisk utbildning. Nyckelord i peer learning är samverkan, stöd, reflektion, kritiskt tänkande och feedback (Martin 2010).

För att förstå hur lärandet går till behöver fokus flyttas från enbart mentala processer eller det som, enkelt uttryckt, pågår i huvudet på individen till själva deltagandet i dialog och reflektion mellan individer i givna situationer. Social inlärningsteori, sociokulturellt lärande och social kognition är namn på några av de teorier idag som har en gemensam och grundläggande social syn på lärande. Dagens lärteorier gör ingen uppdelning mellan det kognitiva och det sociala, det hänger ihop. Kort sagt – vad människor gör tillsammans i en situation blir till byggstenar i något större som skall läras bortom den aktuella situationen och får således konsekvenser för hur resultatet blir. Lärandet blir kopplat till dialog, argumenterande, förhandlande och kommunikativ träning (Martin 2010).

Peer learning har mycket gemensamt med andra pedagogiska metoder som stimulerar till ett självstyrt lärande. Den bygger på teorier om lärande som alltmer kommit att påverka vår syn på lärande som ett socialt och situerat fenomen, det vill säga att erfarenheter, förståelse och kunskapsbyggande är något som formas och utvecklas i samspel mellan människor.

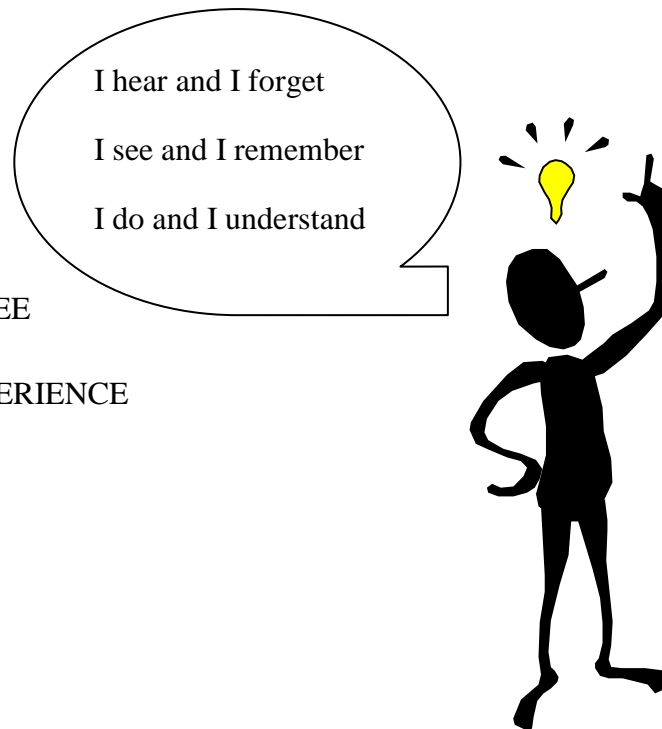
Begreppet ’situerat lärande’ antyder att man inser eller söker efter situationens betydelse för lärande och att sammanhang och miljö för lärandet är betydelsefullt för vad individen lär sig och tar med sig till nya liknande situationer. Med miljö menas inte bara det som omger situationen utan också hur samspelet formas och skapas ”här och nu”. Vad människor gör tillsammans i en situation blir till byggstenar i något större som skall läras bortom den aktuella situationen och får således konsekvenser för hur resultatet blir (Martin 2010).

Experimental Learning “Learning by Doing”

People generally remember:

- 10% of what they READ
- 20% of what they HEAR
- 30% of what they SEE
- 50% of what they HEAR AND SEE
- 70% of what they DO
- 90% of what they DO AND EXPERIENCE

/Dale’s cone of experience

Upplevelsebaserat lärande bygger precis som det låter på att lära sig genom upplevelser och erfarenheter, snarare än genom att läsa böcker eller lyssna på föreläsningar. Det är en metod som ger ett livslångt lärande och gör avtryck i människors liv. John Dewey ser erfarenheterna och reflektionerna kring demokrati och utbildning som grunden till all kunskap. Han menar att individer endast tillgodoser sig den kunskap de har ett behov av och kan koppla samman med sin vardag samt ha möjlighet att tillämpa och relatera till (Dewey 2005).

”Ett gram erfarenhet är bättre än ett ton teori, helt enkelt för att det bara är i erfarenheten som teorin har en bestämd och kontrollerbar betydelse. En erfarenhet, även en mycket blygsam erfarenhet kan generera och bära hur mycket teori som helst, men en teori utan erfarenhet kan inte begripas fullt ut ens som teori.” /John Dewey

När Dewey skriver om erfarenheter syftar han till den aktivitet som sker i relation till den omgivande miljön där individen tillägnar sig de nya kunskaperna. Dewey menar att man lär sig genom att utföra en handling. Aktiviteten eller handlingen utgör centrum för lärandet. Eleverna lär sig därigenom vad de måste prestera för att nå ett visst mål. Vidare anser Dewey att det måste finnas såväl aktivitet som interlekt för att tillägnandet av kunskap skall vara möjligt. Konsekvenserna av den utförda handlingen lär oss något och det är lärdomen som är erfarenheten och som i sin tur leder till lärande. Dewey menar vidare att lära sig av de erfarenheter man får är ett sätt att dra kopplingar från det förflutna till nutid och framtid. Man kopplar samman sina tidigare erfarenheter med det man skall göra och till detta kopplas känslor som glädje, sorg och ilska utifrån vilka förväntningar vi får. Ingen erfarenhet blir meningsfull utan tänkande och reflektion. Deweys sätt att se på lärande speglas i stor utsträckning av hans välkända uttryck 'learning by doing'. Det betyder att elevernas intresse

och erfarenheter står i centrum, liksom att eleverna är aktiva och deltagande i det som sker (Larsson 2012).

De olika metodernas användningsområde

Film For Real med elevernas researcharbete och olika tävlingsmoment utgör projektets grundstruktur och operativa arbete. Metoderna Peer learning och Experimental learning motiverar i första hand metoden Film For Real, men är även mycket användbara i upplägget av ungdomarnas kunskapssökning, deras redovisningar, lärarnas handledning, projektets olika utbildningsdelar, föräldrainformation samt distribution och spridningen av filmerna.

Projektverktyg

Utanför förstudien och projektplanen har en manual för lärare och en manual för elevernas researcharbete utvecklats. Lärarmanualen innehåller information om cannabis och spice, statistik för droganvändningen bland unga i de fyra kommunerna, den pågående legaliseringsdebatten, en argumentationsguide mot cannabis och slutligen metoden Film For Real som projektet använder sig av samt lärarnas roll i denna. Elevernas researchmanual innehåller beskrivningar av de olika tävlingsmomenten, de olika stegen för deras research om droger, vad den ska innehålla samt krav för en ”godkänd” presentation inför klassen för att sedan gå vidare i tävlingen. Den innehåller även länkar till var de kan hitta information på nätet. Projektet kommer att skapa en hemsida där bland annat researchmanualen kommer att finnas och praktiska tips på hur de skriver filmmanus eller synopsis, hur en audition går till, vilka olika uppgifter ett filmteam har och tips på hur de skriver filmmusik.

UNGDOMSGRUPPER

Ungdomsteamet "The Bridge"

Ungdomsteamet The Bridge kommer att bestå av cirka 7-8 ungdomar från varje kommun. Deras främsta uppgift är att vara de Unga Röster som presenterar Film For Real metoden för de ungdomar som projektet riktar sig mot. Introduktionen av projektet kommer att vara avgörande för projektets fortsättning, utifrån principen "unga som resurs för andra unga" (peer learning). The Bridge ungdomarna ska vara 16-20 år, det vill säga äldre än projektets primära målgrupp, och ha hög 'coolhetsfaktor' inom denna.

The Bridge gruppen ska rekryteras under november 2013 med hjälp av lärare, fältgrupp och fritidsledare i de olika kommunerna för att påbörja sitt arbete med lanseringen som ska ske i februari 2014 i samtliga kommuner. De kommer även att få en kortare utbildning i kommunikation, om projektet, framträdande och annat nödvändigt för sitt uppdrag. De ska med hjälp av professionella skriva manus till lanseringen av Film For Real som helst ska ske på biograf (åtminstone inte i skolans lokaler) där Ungdomsteamet The Bridge med stöd av korta filmtrailers, musik och andra impactverktyg lanserar Film For Real till den primära målgruppen ungdomar. Med andra ord är en lansering med hög impact nödvändig för att eleverna ska ta till sig projektet.

The Bridge gruppen kommer utåt att vara den grupp som äger Film For Real gentemot målgruppen ungdomar, men ska under resten av tiden endast finnas med i bakgrunden och vara behjälpliga vid behov under elevernas researcharbete, särskilt inledningsvis. Alla inblandade i projektet måste närvara vid lanseringen och därefter ska lärarna ta över en stor del av det arbete som sen ska göras i klasserna. Varje kommun väljer om de vill involvera sin fältgrupp eller andra i arbetet på skolorna med projektet.

Att vara med i The Bridge gruppen innebär att:

- delta i de två utbildningstillfällena och komma på gruppens träffar.
- under sitt uppdrag hålla sig drogfri och vara en förebild.
- argumentera och inspirera andra till ett drogfritt ställningstagande.
- arbeta med lanseringen av projektet.
- vara med i bakgrunden av projektet och elevernas researcharbete på skolorna.

FilmUngdomsnätverk

En grupp på 5-10 unga utvalda från rollinnehavarna i varje kommun kommer att bilda ett FilmUngdomsnätverk. Syftet med FilmUngdomsnätverket är att de efter filminspelning ska vara med och visa filmerna för elever, föräldrar, skolor och i projektets hela nätverk och vara behjälpliga där de behövs för distribution av filmer och spridning av projektets metod och resultat. Dessa ungdomar kommer att få ytterligare utbildning (del II) i media, i föreläsningsteknik, med mera för att kunna utföra sitt uppdrag.

Erfarenheter från tidigare ungdomsfilmprojekt, där de ungdomar som är skådespelare i filmen också är de som visar filmen för andra ungdomar, är att ungdomarna i FilmUngdomsnätverket blir lyssnade på, kan starta upp bra och effektiv dialog om cannabis och drogproblematiken med eleverna i klassen och kan därigenom verka primärpreventivt. Skälet är att dessa unga skådisar som eleverna i klassen precis sett i filmen, står i deras eget klassrum och leder en diskussion om droger. FilmUngdomsnätverket har i dessa elevers ögon hög ”kändisfaktor”, är ”coola” och är värda att ta på allvar!

Att vara med i FilmUngdomsnätverket innebär att:

- under sitt uppdrag hålla sig drogfri och vara en förebild.
- argumentera och inspirera andra till ett drogfritt ställningstagande.
- genomgå utbildning del I och II.
- vara behjälpliga vid spridningen av filmerna och efterföljande diskussioner.

TIDSPLAN

Småkommuner mot droger är ett pilotprojekt som kommer att växa fram och bana sin väg under projektets gång. Förutsättningarna är olika i de fyra kommunerna och ett liknande samverkansprojekt har så vitt vi vet aldrig tidigare genomförts.

Arbetet i projektet kan delas upp i fyra delar. Den ena delen är själva metoden Film For Real som finns beskriven ovan. Den andra delen innehåller samverkan mellan kommuner och organisationer, nätverkande, administration, utvärderingar och inte minst att samordna den operativa projektorganisationen. Den tredje delen är det arbete som förstärker och möjliggör metoden och arbetet med ungdomarna, en informationsinsats till skolornas alla elever och ungdomar på fritidsgårdarna, kampanjen som riktar sig till allmänheten, utbildningar för ungdomsgrupper, samt information till föräldrar och konferenser. Den fjärde delen är det som är planerat för projektets tredje år med spridning av projektet och filmerna, utvärdering och metodutveckling för vidare implementering i kommunernas/skolornas verksamhet.

Januari – Februari 2014	Ungdomsgruppen The Bridge ¹ ska få utbildning och lanseringen av projektet ska förberedas.
Februari – Mars 2014	Skolkonferens ² i varje kommun för de lärare, skolpersonal, fältgrupp och fritidsledare som berörs av projektet.
Mars 2014	Lansering av projektet i varje kommun + presskonferenser.
Mars 2014	Lärarna informerar eleverna i samband med lanseringen om hur det praktiskt ska gå till. Fritidsgårdar ska informeras.
Mars – Juni 2014	Steg 1 researcharbete. Tävla om synopsis. Arbetet med att ta fram fyra färdiga filmmanus förväntas pågå fram till oktober 2014 tillsammans med professionella.

¹ Se egen rubrik

² I januari 2014 planeras en skolkonferens i varje kommun för de lärare, skolpersonal, fältgrupp, fritidsledare och andra som berörs av projektet. Konferensen ska innehålla föreläsning om droger och framför allt cannabis, situationen kring ungdomar, missbruk och attityder idag, samt introduktion till projektet och deras respektive roller.

Februari 2014 – December 2015	Lansering av kampanj ³ för allmänheten.
Augusti – November 2014	Steg 2 researcharbete. Auditions till roller.
Oktober 2014 – Januari 2015	Steg 3 researcharbete. Filmmusiktävling.
Januari – Mars 2015	Steg 4 researcharbete. Auditions till att jobba med filmteamet.
Mars – April 2015	Filmteam och skådespelare träffas i respektive kommun och lägger upp arbetet med inspelningarna.
April 2015	Rollinnehavare utbildning del I ⁴ .
April – Juni 2015 alternativt även Augusti – Oktober 2015	Filmproduktion, en film i varje kommun.
Juni – November 2015	Post production.
Augusti – September 2015	Ett FilmUngdomsnätverk (av rollinnehavare) bildas och ska få utbildning del II ⁵ .
November 2015	Filmpremiärer på biograf eller liknande i varje kommun, visas även förslagsvis på SVT/UR.
November 2015	Presskonferens.
Januari – Juni 2016	Filmerna visas av FilmUngdomsnätverket för föräldrar och på alla skolor i kommunerna.

³ I samband med projektstarten kommer en **kampanj** att lanseras, riktad till allmänheten. Tanken bakom är att de flesta vuxna är emot droger men inte uttalar det. Det gör att unga med de starka legaliseringskrafterna som finns inte är medvetna om att det är så många fler som är emot. Alla måste reagera mot den attitydförändring som sker bland unga och den utveckling vi ser kring cannabis i världen. Kampanjen ska vara FÖR (livet, hjärnan, hälsan och liknande) och inte EMOT (droger, missbruk, osv).

⁴ I samband med att arbetet med filminspelningarna drar igång ska samtliga rollinnehavare få en grundutbildning (del I) om droger och argumentationsteknik, kommunikation, ledarskap och nödvändig utbildning inför den roll de ska ha i filmen.

⁵ Se egen rubrik

November 2016	Cannabiskonferens med alla medverkande i projektet. Redovisa resultat, visa filmerna. Hur jobbar vi vidare, hur sprider vi vårt arbete, etc.
Mars – December 2016	Spridningskonferenser, filmerna distribueras i hela landet och genom projektets alla nätverk.
2016	Utvärdering och uppföljning av projektet. Utveckla metoden Film For Real till hur skolorna kan jobba vidare med frågorna i sin ANDT-undervisning.

Distribution

Under projektets sista år kommer minst en spridningskonferens i varje kommun att ordnas. Dels är föräldrar, anhöriga och intresserade välkomna att se filmerna samt få information och diskutera ungdomsmissbruk. Dels referensgruppen till projektet, organisationer, andra kommuner samt där behov eller intresse uppstår. Samtliga föräldrar till ungdomar i den primära målgruppen kommer att bjudas in till träffar och få information om droger. Målet är att filmerna ska användas av kommunerna för ytterligare föräldraträffar och utbildningar av kommunens invånare, visas i alla klasser på högstadiet och gymnasiet, på fritidsgårdar, i organisationer och andra sammanhang även efter projektets slut. Så länge projektet är igång finns projektledare och FilmUngdomsnätverket tillgängliga för filmvisning, informationsspridning och framför allt för att starta upp diskussioner och argumentera för drogfrihet. Samarbetsorganisationerna finns med både under och efter projektet, vilket är en stor styrka för långsiktigheten.

Metoden Film For Real samt de producerade filmerna kommer att distribueras i projektets hela nätverk, både nationellt och internationellt (se vidare i nästa avsnitt). Tillsammans med projektets resultat kommer det även att spridas till andra kommuner och organisationer som ett exempel på hur man kan arbeta mot droger, värdegrundsfrågor eller liknande. SVT/UR har också under förprojekteringstiden visat intresse för att visa filmerna både som färdig produkt och med reportage back-stage under inspelningarna.

Under projektets sista år planeras även en cannabiskonferens där alla medverkande i projektet bjuds in. Ungdomsgruppen The Bridge samt FilmUngdomsnätverket är en viktig del i planeringen och genomförandet av konferensen. Konferenser blir ett avslut på projektet för alla som medverkat i processen och där resultat presenteras.

UTVÄRDERING OCH FRAMTID

Projektet och metoden kommer att utvärderas regelbundet för att styrgruppen ska kunna följa utvecklingen och styra projektet i rätt riktning. Folkhälsoenkäten Barn och unga i Skåne kommer att göras varje år framöver och användas som indikator på elevernas drogvanor och attityder till droger under projektets gång.

Utöver spridningskonferenser, cannabiskonferens, föräldrainsformation och distribution av filmerna kommer en slutgiltig projektrapport att sammanställas. Projektrapporten ska innehålla kontinuerlig dokumentation av projektet, delutvärderingar och en slutgiltig utvärdering. Utvärderingen görs tillsammans med alla berörda parter – projektgrupp, kommungrupper, skolan, samarbetsorganisationer, ungdomar, referensgruppen med flera.

Projektet Småkommuner mot droger kommer slutligen att satsa på en metodutveckling av Film For Real som ska resultera i en metod som kommuner/skolor kan använda sig av framöver i den ordinarie verksamheten, både i ANDT-undervisning och i värdegrundsfrågor. Metoden kan använda flera olika uttrycksmedel såsom film, teater eller musik för att påverka ungas attityder. I processen kring metodutveckling under projektets tredje år är projektrapporten ett viktigt verktyg.

FALLGROPAR

Det finns aldrig några garantier för ett projekts utslag. Inom projektet Småkommuner mot droger finns en rad moment och projektet sträcker sig över fyra kommuner och en rad organisationer med en mängd personer inblandade, vilket gör att risker ständigt måste finnas med i beräkningarna. Alla kommuner och organisationer möter olika engagemang och förutsättningar, och gruppen unga är inte homogen. Det är projektgruppen som tillsammans med projektledaren ska följa utvecklingen av projektet, kontinuerligt utvärdera, ta sig igenom framgångar och motgångar, och vara beredda på att ta två steg fram och ett steg tillbaka där det behövs. I och med att det är ett pilotprojekt och det är första gången kommunerna gör ett samarbete av detta slag måste det finnas utrymme inom projektet att finna nya vägar som leder till nya erfarenheter och lärdomar för framtidens arbete med drogundervisning i skolor.

Projektets förberedelser och förankringsprocess har pågått under en längre tid och det har gjorts en noggrann förstudie av både ungdomsmissbruket och drogundervisning i skolan. Det arbete som gjorts i kommunerna under 2012 och 2013 är avgörande för projektets genomförande samt för att undvika onödiga fallgropar, det vill säga förankringen i kommunerna med politiker och chefstjänstemän, liksom med organisationer, rektorer, fritidsgårdar, socialtjänst och andra. Bemötandet från skolan och deras inställning till

projektet är av stor vikt. Projektet kommer till stor del att genomföras i skolan av lärarna och därför har projektet satsat extra på att underlätta för dem. Dels genom en lärarmanual som rektorerna själva och pedagoger varit med och utvecklat, dels genom den hemsida projektet ska bygga upp, dels genom den skolkonferens för lärare och skolpersonal som ska ordnas i varje kommun i samband med projektstarten och framför allt genom att ha en projektassistent som kan vara behjälplig på skolorna samt ett skolkontaktombud i varje kommun. Varje kommun har även utsett en ”referensrektor” som kontinuerligt uppdateras om projektet och som ska vara med på ett förankringsmöte. Dessa kontakter under projektets uppbyggnad kommer att vara viktiga under projektets gång. Projektgruppen och projektledaren kommer även i kommungrupperna att knyta till sig personer som är viktiga för projektets genomförande och framgång.

Det finns givetvis risk för avhopp i projektet av alltifrån en kommun, en organisation, en skola, en lärare eller en ungdom i någon av ungdomsgrupperna som inte längre vill medverka i projektet. Stora som små avhopp kommer att hanteras av projektgruppen, liksom alla andra oförutsedda problem och hinder längs vägen.

En annan risk vi överlagt är fokus på just cannabis och spice. Under tiden för förstudien är det attityderna kring dessa droger som är mest alarmerande bland unga. Skulle trenden av någon anledning förändras kommer projektet vara flexibelt i vilka droger som fokus kommer att ligga på. Vi är även medvetna om risken att unga provar nya droger när de får kunskap om de negativa konsekvenserna och riskerna användandet av cannabis och spice medför och vill därför förmedla att droger i alla former ger negativa följder och innebär hälsorisker.

Metoden

Film For Real är en metod som grundar sig på evidensbaserad praktik, det vill säga bästa tillgängliga kunskap i kombination med tidigare erfarenheter. Enligt de tio faktorer, som Skolverket tagit fram, som i olika utvärderingar och metastudier visat sig vara av betydelse för utformningen av en god ANDT-undervisning visar det sig att Film For Real innehåller de flesta (Skolverket 2009);

Metoderna som används inom projektet bygger på antingen forskning eller erfarenheter från tidigare projekt. Hela det operativa arbetet är dessutom upplagt med lärare, skolpersonal, fältgrupp, forskare, socialtjänst, ANDT-samordnare och andra som både styrgrupp och referensgrupp till projektet. Projektet och metoden är utformat för att passa högstadieungdomar som är den primära målgruppen och delar av projektet är anpassat efter den sekundära, exempelvis lärarutbildning och föräldrainformation. Film For Real ska engagera unga i samhällsproblem, de ska känna delaktighet i projektet och vid filmproduktionen även ett ägandeskap. Med redovisningar inför klassen skapas en social lärandemiljö med diskussioner både i och utanför klassrummen, och i de filmmanus som eleverna utvecklar eller ska vara skådespelare i tvingas de att emotionellt leva sig in i problematiken och miljön kring missbruk. Projektet med dess tema kommer att väcka tankar, åsikter och diskussioner som med rätt vägledning och argument ska leda till reflektion kring

deras attityder mot droger. Kärnarbetet i projektet kommer till stor del att utföras av lärare och skolpersonal, vilket gör att den kunskap kring droger som projektet för med sig kommer att finnas kvar inom personalen efter projektets slut och kan användas inom ANDT-undervisningen även i framtiden. Lärarna är viktiga förebilder och en viktig part i projektet.

En riskfaktor som är viktig att beakta är hanteringen av ”förlorarna” i Film For Real’s olika tävlingsmoment. Det är viktigt att ingen känner sig lämnad utanför projektet. Alla ungdomar som vill engagera sig ska också få engagera sig på ett eller annat sätt. Det kommer att krävas mycket resurser vid inspelning av filmen på många sätt och alla ska inkluderas i det arbetet för att få en bra känsla av ägandeskap, av att vara en del av en process och inte skapa negativa attityder. Det är viktigt att det i filmerna finns scener som kräver en mängd statister där många unga kan inkluderas.

Överlag är det viktigt att projektet får ungdomarna med sig och hela tiden har i åtanke hur de olika stegen presenteras. Projektet fokuserar på att komma med positiva budskap och inte innehålla förbud eller förmaningar.

REFERENSLISTA

Boud, D., Cohen, R., & Sampson, J. (1999). Peer learning and assessment. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 24(4), 413-426.

Dale's cone of experience

Dewey, John, 2005. *Demokrati och utbildning*. Göteborg: Daidalos 2005.

Larsson, Linda, 2012. *Erfarenhetslärande i skolan. Belyst genom en kvalitativ fallstudie av en studieresa*.

Länsstyrelsen Rapport 2013:04 av Forkby, Torbjörn, Olausson, Solveig & Turner, Russell, 2013. *Cannabisanvändning bland ungdomar. En sammanställning av forskning för en kunskapsbaserad prevention*.

Martin, Cathrin, 2010. "Peer learning – att lära i samspel med jämbördiga" i *Att undervisa med vetenskaplig förankring – i praktiken!* Uppsala: Universitetstryckeriet 2010.

Skolverket, 2009. *Material för skolan om alkohol, narkotika, tobak och dopning – inventering, analys och behov*.

Topping, K J. (2005). Trends in peer learning. *Educational Psychology*, 25(6), 631-645.